

sygn. akt I ACz 1311/14

POSTANOWIENIE

Dnia 20 sierpnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu Wydział I Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSA Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga (spr.)

Sędziowie: SSA Ewa Staniszevska

SSA Marek Górecki

po rozpoznaniu w dniu 20 sierpnia 2014 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **Skarbu Państwa – reprezentowanemu przez Dyrektora Izby Celnej w P. przy zastępstwie procesowym Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa**

przeciwko **M. Z.**

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek zażalenia pozwanego

od postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 16 czerwca 2014 r., sygn. akt XII C 2219/13

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie.

SSA Ewa Staniszevska SSA Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga SSA Marek Górecki

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy umorzył postępowanie wywołane wnioskiem pozwanego o zwolnienie od kosztów sądowych z dnia 10 kwietnia 2014 r.

W uzasadnieniu wskazał, że wniosek został złożony już po uprawomocnieniu się zarządzenia z dnia 24 marca 2014 r. o zwrocie sprzeciwu. Tym samym postępowanie należało umorzyć na podstawie art. 355 § 1 k.p.c.

Wydając zarządzenie z dnia 24 marca 2014 r. o zwrocie sprzeciwu pozwanego z dnia 19 marca 2014 r. od wyroku zaocznego z dnia 20 lutego 2014 r. Sędzia Sądu Okręgowego wskazał natomiast, że pełnomocnik pozwanego adwokat A. A. złożył sprzeciw od wyroku zaocznego wydanego w dniu 20 lutego 2014 r. nie uiszczając przy tym żadnej opłaty sądowej z tytułu wniesionego pisma procesowego. Stwierdził, że zgodnie z art. 19 ust. 1 u.k.s.c. od sprzeciwu od wyroku zaocznego pobiera się połowę opłaty. Natomiast zgodnie z art. 130² § 1 k.p.c. pismo wniesione przez adwokata, które nie zostało należycie opłacone przewodniczący zwraca bez wezwania o uiszczenie opłaty, jeżeli pismo podlega opłacie w wysokości stałej lub stosunkowej obliczonej od wskazanej przez stronę wartości przedmiotu sporu. Wskazał, że

w związku z tym, że opłata sądowa nie została w rozstrzyganej sprawie uiszczona na podstawie art. 130² § 1 k.p.c. sprzeciw należało zwrócić.

Postanowienie Sądu Okręgowego w przedmiocie umorzenia postępowania wywołanego wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych zostało zaskarżone w całości zażaleniem pozwanego, który wniósł o jego uchylenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie pozwanego okazało się zasadne i jako takie zasługiwało na uwzględnienie.

Stwierdzić należy, że zarządzenie o zwrocie sprzeciwu z dnia 24 marca 2014 r. zostało doręczone pełnomocnikowi pozwanego w dniu 2 kwietnia 2014 r. (k. 139). Zatem tygodniowy termin do uiszczenia opłaty od sprzeciwu od wyroku zaocznego upływał z dniem 10 kwietnia 2014 r.

W dniu 9 kwietnia 2014 r. (data nadania w polskiej placówce operatora – art. 165 § 2 k.p.c.), to jest przed upływem terminu do uiszczenia opłaty od sprzeciwu pozwany złożył skuteczny wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w całości (k. 141-145). Tym samym przerwany został bieg terminu do uiszczenia opłaty od sprzeciwu od wyroku zaocznego (Postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z 2007-04-27, I CZ 21/07, Opubl: Legalis oraz Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. red. prof. dr hab. Andrzej Zieliński, dr hab. Kinga Flaga-Gieruszyńska. Rok wydania: 2014. Wydawnictwo: C.H.Beck. Wydanie: 7) - art. 112 ust. 3 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity z dnia 27 kwietnia 2010 r. Dz.U. Nr 90, poz. 594).

Wobec skutecznego wniesienia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych termin do uiszczenia opłaty nie upłynął będąc przerwany.

Z uwagi na powyższe nie zaistniały podstawy do wydania zaskarżonego postanowienia o umorzeniu postępowania zainicjowanego wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. Pomimo tego, że zarządzenie o zwrocie sprzeciwu wobec jego niezaskarżenia jest prawomocne, to wskazać należy, że jest to orzeczenie błędne i nie znajdujące podstawy prawnej w obowiązujących przepisach kpc.

Należy wyraźnie stwierdzić, że oczywistym błędem popełnionym przez Sąd Okręgowy było wydanie z naruszeniem przepisów prawa zarządzenia z dnia 24 marca 2014r. o zwrocie sprzeciwu od wyroku zaocznego, zamiast podjęcia czynności wynikających z przepisów szczególnych dotyczących sprzeciwu od wyroku zaocznego. W przypadku wniesienia nieopłaconego środka zaskarżenia jakim niewątpliwie jest sprzeciw od wyroku zaocznego należy w pierwszej kolejności wezwać adwokata do uiszczenia opłaty od sprzeciwu przy zastosowaniu art. 130 § 1 k.p.c., a po bezskutecznym upływie tygodniowego terminu do uiszczenia opłaty sprzeciw odrzucić - na podstawie art. 344 § 3 k.p.c. Nieusunięcie braków albo nieopłacenie pisma procesowego będącego środkiem odwoławczym lub środkiem zaskarżenia nie może uzasadniać zwrotu pisma, lecz jego odrzucenie (por. m.in., co do środków odwoławczych: apelacji - art. 370 k.p.c., zażalenia - art. 397 § 2 w zw. z art. 370 k.p.c. oraz co do środków zaskarżenia: sprzeciwu od wyroku zaocznego - art. 344 § 3 skargi kasacyjnej - art. 398⁶ § 1 i § 2, skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia - art. 4246 § 3 i 4248 § 1 k.p.c.). Z tą różnicą pomiędzy „zwykłymi” pismami procesowymi a środkami odwoławczymi i zaskarżenia powiązana jest istotna różnica co do rodzaju orzeczenia wydawanego w wypadku nieusunięcia braków - jest to (odpowiednio) zarządzenie przewodniczącego o zwrocie pisma albo postanowienie sądu o odrzuceniu środka odwoławczego. (por. Postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z 2010-01-08, IV CZ 107/09, Opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna rok 2010, Nr C, poz. 90, str. 135). Błędne orzeczenie sądu I instancji poprzez orzeczenie w przedmiocie zwrotu sprzeciwu nie może wywoływać negatywnych skutków dla strony, która ma prawo oczekiwać prawidłowego stosowania przepisów prawa procesowego przez sąd. Omawianego uchybienia Sąd drugiej instancji nie mógł jednak naprawić w toku niniejszego postępowania, albowiem to błędne orzeczenie nie zostało zaskarżone. W toku dalszego postępowania sąd winien zatem rozpoznać wniosek w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych i nadać dalszy prawidłowy bieg w tej sprawie.

Mając na względzie powyższe Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. postanowił jak w sentencji.

SSA Ewa Staniszevska SSA Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga SSA Marek Górecki